

POSUDEK ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Typ práce: **Bakalářská**

Jméno a příjmení studenta/ky: **Viktor Folta**

Oponent/ka: **Mgr. et Mgr. Jan Stoklasa, Ph.D.**

Téma závěrečné práce: **Postoje generace Y a Z k využívání služeb finančních poradců**

1. Náročnost práce na:

Teoretické znalosti	standardní	vysoká
Vstupní údaje a jejich zpracování	standardní	vysoká
Použité metody	standardní	vysoká

2. Hodnocení práce:

Kritérium	Stupeň hodnocení (dle SZŘ UP)					
	A	B	C	D	E	F
Stupeň naplnění cíle/cílů práce						x
Logická stavba práce				x		
Podíl samostatné práce studenta ve vztahu k převzatým částem práce					x	
Vhodnost použitých metod						x
Práce se zdroji včetně citací					x	
Úprava práce (text, grafy, tabulky)			x			
Stylistická úroveň, pravopis					x	
Využitelnost výsledků práce v praxi					x	

Student se v práci podle jejího názvu i podle deklarovaných cílů práce zaměřuje na *postoje generace Y a Z k využívání služeb finančních poradců* (str. 5) a konkrétněji pak na str. 21 specifikuje výzkumné otázky takto:

1. *Jaký je postoj generace Y k využívání služeb finančních poradců?*
2. *Jaký je postoj generace Z k využívání služeb finančních poradců?*

Motivací pro zpracování tohoto tématu je osobní zájem studenta jako finančního poradce o tuto problematiku. To je bohužel také k neprospěchu celé práce. I když je možné v práci najít několik důkazů o snahu studenta napsat kvalitní akademický text (např. interpretace zjištění v kontextu výsledků výzkumů jiných výzkumníků je chvályhodná, snaha zdůvodnit volbu metody je velice žádoucí atd.), mám k práci několik zásadních výhrad:

- 1) Většina textu je psána jako reklama na profesi finančního poradce, místy dokonce text působí jako „náborový text pro zapojení se do pyramidového schématu“. Zejména mi vadí téměř nekritický postoj k profesi finančního poradce, otevřené snižování kompetencí pracovníků bank a finančních institucí, komentáře k jednotlivým odpovědím respondentů jednoznačně

zabarvené ve prospěch finančních poradců atd. Akademický text má být objektivní a tak předložená práce rozhodně nevyznívá. Vrcholem této prezentace fakt „ve prospěch“ profese finančních poradců je pak závěr na str. 35, kde autor uvádí: „*Pro všechny respondenty byla profese finančního poradce přínosná, viděli v ní smysl spolupráce a měli k profesi kladný postoj.*“ a přitom na str. 27 jasně cituje Terezu, která v odpověď na otázku „postoje k profesi finančního poradce“ (takto otázku sumarizuje sám autor na str. 26) jasně uvádí: „*Postoj, jakože pokud použiju nějaké přídavné jméno, tak asi negativní.*“ Při této citaci z mého pohledu není možné výsledky výzkumu interpretovat tak, že postoj všech (a to bylo respondentů jen 10, takže jeden negativní postoj je 10% vzorku) respondentů je pozitivní. Práce také nesmyslně nadužívá zdroj Syrový a Tyl (2014) a to i např. k citování přísloví „nedávat všechna vejce do jednoho košíku“ (str. 10).

- 2) Výzkum nemá jasně definovaný cíl. Autor sice říká, že se zajímá o postoje generace Y a Z k využívání služeb finančních poradců, ale na ty se v podstatě nezaměřuje. V celé práci není definován pojem „postoj“, je často zaměňován s pojmem „názor“ atd. Nebýt otázky č. 4, která říká, „*Jaký je Váš postoj k využívání služeb finančních poradců?*“, tedy pokud byla vůbec takto položena, tak se na postoje výzkum ani nezaměřuje. Pověšme si také, že autor nedělá rozdíl mezi „postoji k využívání služeb finančních poradců“ a „postoji k profesi finančního poradce“ nebo tyto zaměňuje.

Dalším důvodem, proč tvrdím, že práce nemá jasně definovaný cíl, je absence jasného vymezení, co má být prací (a realizovaným výzkumem) zjištěno – co je ta informace, která zatím není dostupná, co zatím nebylo dostatečně zkoumáno? To souvisí i s ne příliš vhodně zvolenou metodou a vzorkem (popravdě z mého pohledu je metoda na hranici vhodnosti, spíše nevhodná a zvolený vzorek naprosto nevyhovující). Autor ani nevysvětluje své zaměření na generaci Y a Z a ještě méně pak volbu 10 respondentů tak, že jejich rok narození je velice blízko předělu časových vymezení těchto generací. K vzorku se vyjádřím ještě později.

- 3) Metoda zvolená pro nalezení odpovědi na výzkumné otázky není vhodná. Je sice možné zjišťovat postoje rozhovorem, ale při dané formulaci výzkumných otázek se nabízí jako první kvantitativní výzkum na velkém vzorku. Autor sice vysvětluje, že dané téma bylo zkoumáno kvantitativně a proto volí metodu kvalitativní, ale to není dostatečné vysvětlení. Autor by musel nejdříve jasně specifikovat, co kvantitativními výzkumy nebylo zjištěno a proč je tedy potřeba výzkum kvalitativní. Toto v práci zcela chybí, a proto volbu metody nemohu považovat za vhodnou.
- 4) Vzorek je další problematickou částí práce – práce si klade za cíl zjistit postoje generace Y a generace Z. Přitom není zkoumaná skupina jasně omezena ani na ČR, natož že by byly popsány jakékoliv její charakteristiky. Volba pěti zástupců generace Y a pěti zástupců generace Z neumožňuje zobecnění, stejně jsou výsledky interpretovány autorem v obecné rovině a jako popis stavu pro celou generaci. Navíc generaci Y reprezentují ročníky 1985, 1992, 1993, 1993 a 1993 (což při jejím vymezení 1980-1995) pokrývá téměř výlučně mladší zástupce této generace, generaci Z pak reprezentují ročníky 1997, 1997, 1997, 1998 a 1999 (při jejím vymezení 1996-2010 to znamená, že vzorek obsahuje jen starší zástupce této generace). Vzorek tedy není vhodně zvolen, aby pokryl jednotlivé generace, geograficky také nepokrývá celou ČR, není jasné, kolik z respondentů už služeb finančního poradce využilo atd. Takto koncipovaný vzorek zejména v kombinaci s jasným vymezením, čeho má být kvalitativním výzkumem dosaženo, je nutné vhodně obhájit, což v práci realizováno není.
- 5) Není jasné, jak byli vybíráni jednotliví účastníci rozhovorů a jaký byl jejich vztah k autorovi práce (tazateli). Pokud všichni respondenti věděli, že autor je finančním poradcem, mohou být jejich odpovědi zkreslené. Vzhledem k tomuto riziku mělo být v práci jasně popsáno, podle jakého klíče byl vzorek vybrán a také jasně vysvětleno, jak byl omezen možný vliv tazatele (a toho, že je sám finančním poradcem) na vypovídací hodnotu získaných odpovědí.

Práce obsahuje i další nepřesnosti, nepodložená tvrzení a drobné chyby, ale jejich seznam není momentálně podstatný, jelikož výše uvedené mi neumožňuje doporučit práci k obhajobě. Pokud by

o ně měl student zájem, stačí mi napsat (jan.stoklasa@upol.cz) a poskytnu mu své kompletní poznámky a komentáře.

I když rozumím tomu, proč by mohlo mít smysl napsat práci na uvedené téma a chápu zájem studenta o tuto problematiku, práce podle mého názoru nemá vhodnou formu, obsah ani zvolenou metodu pro to, aby mohla být v této podobě akceptována. Mohlo se ale stát, že student jen nedostatečně zdůvodnil volbu metody, nedostatečně popsal vzorek, nevhodně vymezil správně myšlené výzkumné otázky. Práce (úvod-závěr) je navíc tvořena necelými 40 normostranami textu (z čehož je několik normostran přímých citací odpovědí respondentů), v práci zbývá ještě dostatek prostoru pro lepší zdůvodnění, vysvětlení atd. Myslím tedy, že by měl student dostat šanci práci přepracovat a doplnit.

3. Otázky ke zodpovězení při obhajobě (a event. připomínky oponenta):

- Co bylo skutečným cílem práce – co jste chtěl s využitím polostrukturovaných rozhovorů zjistit?
- Proč bylo třeba uchýlit se ke kvalitativnímu výzkumu?
- Jakou metodu jste použil při analýze získaných dat?
- Jak byli vybírání respondenti? Šlo jen o Vaše známé a kamarády? Je Vámi zvolený vzorek v nějakém smyslu reprezentativní? Proč je sestaven správně?
- Co jsou skutečně zjištění práce a jaká je jejich obecná platnost a hodnota?

4. Práce **není** doporučena k obhajobě.

6. Navržený klasifikační stupeň: **F**

Místo a datum vyhotovení posudku

Podpis oponenta závěrečné práce

Olomouc, 15.5.2021